

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 13Saz/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0724100355
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Kurucová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:0724100355.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Viktóriou Kurucovou, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: C. D., posledné trvalé miesto pobytu v krajine pôvodu: E., C., F. G. H., I. B. J. XX, C. D., toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, Slovenská republika, zastúpeného: Slovenská humanitná rada, so sídlom Budyšínska 1, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, Bratislava, o správnej žalobe vo veci azylu proti rozhodnutiu žalovaného K.: C./XXXX-X zo dňa XX.XX.XXXX

rozhodol:

- Súd žalobu zamietla.
- Žalovanému súd právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I. Administratívne konanie

1. Rozhodnutím K.: C./XXXX-X zo dňa XX.XX.XXXX (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) žalovaný žalobcovi 1. neudelil azyl podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona o azyle, 2. neposkytol doplnkovú ochranu podľa § 13c ods. 1 písm. a) a § 20 ods. 4 zákona o azyle, 3. neudelil azyl na účel zlúčenia rodiny podľa § 13 ods. 1 písm. b) a § 20 ods. 5 zákona o azyle a 4. neposkytol doplnkovú ochranu na účel zlúčenia rodiny podľa § 13c ods. 1 písm. b) a § 20 ods. 5 zákona o azyle. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca dňa 02.08.2023 pred pracovníkmi ÚPZC Medveďov požiadal o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR z dôvodu obavy o svoj život, pretože sa mu vyhrážajú osoby, ktoré boli odsúdené za obchodovanie s drogami. Následne žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zhrnul skutočnosti, ktoré žalobca uviedol počas pohovoru, ktorý s ním bol vykonaný dňa 19.10.2023. K neudeleniu azylu žalovaný uviedol, že z výpovede žalobcu a z predložených dôkazov je zrejmé, že z krajiny pôvodu žalobca odišiel z dôvodu obavy o svoju bezpečnosť pred členmi organizovanej skupiny, ktorí boli aj na základe jeho svedectva odsúdení na niekoľkoročné tresty odňatia slobody za drogovú trestnú činnosť. Informácie a dokumenty, ktoré sú obsahom spisového materiálu, pravdivosť výpovede žalobcu potvrdzujú a žalovaný v konaní nedisponoval žiadnymi dôkazmi, ktoré by mohli výpoveď žalobcu v tomto smere spochybniť. Preto pristúpil k vyhodnoteniu opodstatnenosti obáv z ohrozenia jeho života v kontexte ustanovenia § 8 zákona o azyle. Žalovaný nevyvážil, že v prípade žalobcu subjektívny prvok strachu skutočne mohol existovať. Dôkazy, ktoré žalobca do konania doložil, svedčia o tom, že k trestnému stíhaniu osôb organizovanej skupiny skutočne došlo, a ak sa skutočne podieľal na ich odhalení a odsúdení a vyhrážať sa mu skutočne mohli. Napriek tomu, že vyhrážky zrealizované neboli, pocit strachu mohol u neho pretrvávať. Subjektívne prvok strachu nie je pri posudzovaní žiadosti o medzinárodnú ochranu rozhodujúci. Ak by tomu tak bolo, znamenalo by to popretie princípu priznania medzinárodnej ochrany v kontexte s ustanovením § 8 zákona o azyle a tiež Ženevskou konvenciou z r. 1951 o právnom postavení utečencov. Azylové konanie je konaním špecifickým, kde sú subjektívne

prvky bez preukázania objektívnych prvkov v podstate irelevantné, a preto je podstatné skúmať, či práve tieto objektívne prvky boli v priebehu konania preukázané. Objektívny prvok však v prípade žalobcu neexistuje a nevyplýva ani z jeho samotnej výpovede. Sám v priebehu pohovoru uviedol, že počas jeho pobytu v krajine pôvodu nemal so štátnymi orgánmi žiadne problémy, nikdy nebol trestne stíhaný alebo väznený. V konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by problémy, ktoré v konaní opísal, mali akúkoľvek súvislosť s azylovo relevantnými dôvodmi. Potvrďuje to aj skutočnosť, že sám je islamského vierovyznania, ktoré je v C. dominantné a podľa vlastnej výpovede v krajine pôvodu nevyvíjal ani žiadne politické aktivity, ktoré by mohli byť dôvodom útoku na jeho osobu. Z dôkazných prostriedkov, ktoré žalobca do konania doložil, je zrejmé, že jeho obava o vlastnú bezpečnosť sa týkala súkromných osôb, konkrétne spoločníkov v jeho obchodnej firme. Tí sa mu mali vyhrážať za to, že sa podieľal na ich usvedčení a odsúdení za drogovú trestnú činnosť. Z predložených dôkazných prostriedkov je tiež zrejmé, že už v roku 2009 sa žalobca obrátil listom na Generálneho prokurátora C., pričom aktívne spolupracoval s bezpečnostnými zložkami štátu na usvedčení páchatelov drogovej trestnej činnosti. Výsledkom vzájomnej spolupráce bolo usvedčenie a odsúdenie páchatelov súdom v E. dňa 18.02.2013. Listom adresovaným súdu dňa 19.10.2017 žalobca opakovane poukázal na sieť líbyjských občanov, vyšetrovaných Interpolom. Zároveň v liste upozornil štátne orgány aj na vysokú mieru korupcie v radoch C. štátnych orgánov, keď poukázal na to, že táto skupina vyšetrovaných ľudí spolupracuje s C. policajťami pri obchodovaní s drogami a falšovaní dokumentov. Z výpovede žalobcu, ani z predložených dôkazných prostriedkov však nie je zrejme žiadna súvislosť problémov s jeho rasou, národnosťou, náboženským alebo politickým presvedčením alebo príslušnosťou k určitej sociálnej skupine, a preto tieto problémy nemôžu byť relevantné z hľadiska splnenia kritérií pre udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle. Žalovaný poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 1 Sžs/17/2008 z 19.08.2008 a uviedol, že každý občan C. sa môže domáhať ochrany svojich práv, vrátane práva na život a ochranu svojej osobnosti. C. považujú súdy a políciu za najužitočnejšiu cestu k spravodlivosti, ako to vyplýva z prieskumu, vykonaného Haagskym inštitútom pre inovácie práva. Aj v prípade žalobcu bolo preukázané, že C. štátne orgány svedeckú výpoveď žalobcu a jeho listy ohľadom drogovej trestnej činnosti v plnej miere akceptovali. Potvrďuje to nielen odsúdenie páchatelov, ale aj článok z C. denníka F. J. z 25.10.2023, kde sa píše, že....“ Štátna prokuratúra v C. vedie vyšetrovanie vo veci listu z r. 2009, ktorý dostal generálny prokurátor a tento list odhaľuje falšovanie dokumentov a korupciu. Národná jednotka prenasleduje členov siete, ktorá prenikla do gubernií, mestských agentúr a volených rád. Prebiehajúce vyšetrovanie Národnej jednotky justičnej polície týkajúci sa falšovaných vzorov ukázalo, že 11 zamestnancov v E. sa spojilo so sieťou, ktorej sa podarilo infiltrovať guvernorať, mestské agentúry a bývalé volené rady“. Z uvedeného článku je zrejme, že C. štátne orgány sú v boji s organizovaným zločinom aktívne a nezostali pasívne ani v prípade falšovania dokumentov a korupcie, na ktorú žalobca vo svojich listoch poukazoval. Potvrďujú to aj ďalšie dokumenty, ktoré sú obsahom spisového materiálu a z ktorých je zrejme, že žalobca viedol obchodné spory so svojimi líbyjskými spoločníkmi. Po jeho sťažnosti na ministerstvo spravodlivosti, že osoba hľadaná Interpolom, sa pod falošnou identitou ukrýva v C., bola táto osoba z C. vyhostená. Aj táto skutočnosť vyvracia tvrdenie žalobcu o tom, že C. štátne orgány boli v jeho prípade pasívne, na jeho sťažnosti nereagovali a nedokázali mu zaistiť individuálnu ochranu. Žalovaný teda dospel k záveru, že v konaní nebolo objektívne preukázané, že by bol alebo v prípade návratu do krajiny pôvodu mohol byť žalobca prenasledovaný z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, alebo za uplatňovanie politických práv a slobôd.

2. K neposkytnutiu doplnkovej ochrany žalovaný uviedol, že napriek tomu, že si C. D. (ďalej len „C.“) doposiaľ trest smrti vo svojom trestnom zákonníku ponechalo, od roku 1993 nebol v tejto krajine vykonaný. Okrem toho žalobca sa v krajine pôvodu nedopustil žiadneho trestného činu, za ktorý by mu mohol byť takýto trest v prípade návratu uložený. Z výpovede žalobcu je zrejme, že v krajine pôvodu nečelil absolútne žiadnym problémom zo strany štátu či neštátnych pôvodcov. Práve naopak, so štátnou mocou aktívne a s dôverou spolupracoval, čo viedlo k zisteniu a odsúdeniu páchatelov drogovej trestnej činnosti. Žalobcovi v prípade návratu do krajiny pôvodu nehrozí ani neľudské zaobchádzanie v súvislosti s opustením C. alebo podaním jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu v zahraničí. V zmysle správy Ministerstva zahraničných vecí USA za rok 2021, C. ústava zakazuje mučenie a iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie. Polícia môže zatknúť jednotlivca až po vydaní ústneho alebo písomného príkazu prokurátora. C. vláda popiera, že by povoľovala používanie mučenia. Zákon poskytuje právo na spravodlivý a verejný proces, právnu pomoc a podobne. Vládne inštitúcie a mimovládne organizácie dostávali síce aj v roku 2021 správy o zlom zaobchádzaní vo väzbe, mučení, ale tieto v posledných rokoch klesali. Podľa vlády bolo zaznamenaných 385 obvinení zo zlého

zaobchádzania zo strany polície, v priebehu roka 2021 bolo na prokuratúru podaných 8 sťažností pre podozrenie z mučenia alebo ponižujúceho zaobchádzania. C. L. M. N. O. N. uviedol, že od začiatku januára do konca augusta 2021 začal vyšetrovať 20 prípadov sťažností na mučenie alebo ponižujúce zaobchádzanie. Správy o zlom zaobchádzaní sa najčastejšie vyskytli vo vyšetrovacej väzbe alebo pri zásahu proti demonštrantom. V roku 2019 Výbor OSN pre ľudské práva zablahoževal C. k jeho úsiliu bojovať proti mučeniu vo väzbe a k prijatiu zákona o národnom mechanizme na predchádzanie mučenia v roku 2018. Podľa informácií Rakúskeho federálneho úradu pre integráciu a azyl k C. z novembra 2021 bolo zistené, že podanie žiadosti o azyl v zahraničí nie je trestným činom a C. orgány ho nepovažujú za prejav opozičných nálad. Na základe toho žalovaný konštatoval, že v prípade návratu do krajiny žalobcovi za podanie žiadosti o medzinárodnú ochranu v zahraničí nehrozí žiaden postih. Mučenie alebo neľudské zaobchádzanie, ako ďalšia forma vážneho bezprávia, je v prípade návratu žalobcu do krajiny pôvodu vylúčená. V C. v súčasnosti neprebíha žiaden ozbrojený konflikt, v ktorom by mohlo dochádzať k ohrozeniam obyvateľov na základe neselektívneho násillia. Žalobcovi teda v prípade návratu do C. nehrozí ani vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, ako tretia forma vážneho bezprávia.

3. K neudeleniu azylu, resp. neposkytnutiu doplnkovej ochrany za účelom zlúčenia rodiny žalovaný iba stručne skonštatoval, že žalobca nemá na území SR žiadnych rodinných príslušníkov s udeleným azylom resp. s poskytnutou doplnkovou ochranou, s ktorými by sa mohol po splnení zákonných podmienok zlúčiť.

II. Správna žaloba

4. Správnu žalobou zo dňa 20.02.2024 sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutiu žalovaného K.: C./XXXX-X zo dňa XX.XX.XXXX, a to v časti 1. a 2. výroku o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany. Žalobca mal za to, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 191 ods. 1 písm. c) SSP).

5. Žalobu odôvodnil tým, že konanie o udelenie azylu sa začalo dňa 02.08.2023, kedy žalobca požiadal o udelenie medzinárodnej ochrany na území Slovenskej republiky. O udelenie azylu požiadal prvýkrát. So žalobcom bol dňa 19.10.2023 pred žalovaným vykonaný vstupný pohovor. Žalobca v rámci pohovoru uviedol, že od roku 2006 spolupracoval s bezpečnostnými zložkami C. a P. a podieľal sa na odhalení skupiny osôb, ktorá obchodovala s drogami, pričom dve z týchto osôb boli aj jeho spoločníkmi. Žalobca sa až v priebehu podnikania dozvedel, že jeho spoločníci obchodovali s drogami a podieľal sa na odhalení skupiny s políciou, prokuratúrou a tajnými službami utajeným spôsobom. Osoby, ktorých trestnú činnosť pomáhal žalobca odhaliť, boli neskôr zatknuté a odsúdené. Niektoré z osôb prišli po prepustení z väzenia za žalobcom a vyhrážali sa zabitím jemu aj jeho rodine. Žalobca následne preventívne menil adresy pobytu a podával aj trestné oznámenia na políciu, pričom správami z aplikácie WhatsApp a SMS správami preukazoval, že jeho život je v ohrození. Žalobca apeloval na to, že bol nápomocný pri odhaľovaní trestnej činnosti a žiada preto teraz zo strany polície ochranu. O pomoc žiadal opakovane aj Generálneho riaditeľa národnej bezpečnosti C.. Napriek skutočnosti, že sa žalobca presťahoval aj na iné miesto v krajine pôvodu, kde aj založil obchodnú spoločnosť, osoby, ktoré sa mu vyhrážali, sa o tom dozvedeli a kontaktovali ho. Šéfa organizovanej skupiny, ktorého pravé meno je F. F. F. (alias D. F. J. F.), mali z väzenia prepustiť začiatkom júna tohto roku (pozn. rok 2023). Žalobca však pre nekonanie zo strany polície z obavy o svoj život nechcel čakať, kým ho prepustia a v máji tohto roku bol nútený opustiť domovskú krajinu. Žalobca poukázal na obavy osvoj život a na to, že v jeho domovskej krajine ho nevedia ochrániť napriek tomu, že im bol pri odhaľovaní trestnej činnosti nápomocný. O udelenie medzinárodnej ochrany požiadal z dôvodu strachu o svoj život v domovskej krajine.

6. Nesprávne právne posúdenie veci videl žalobca v tom, že žalovaný považuje C. za bezpečnú krajinu pôvodu a nepripúšťa, že v prípade žalobcu existujú aj objektívne prvky definície prenasledovania. Zároveň v prípade žalobcu vidí možnosť domáhania sa jeho práv v domovskej krajine prostredníctvom polície a súdov. Žalobca je presvedčený, že žalovaný nesprávne právne posúdil existenciu rizík, spojených s návratom do jeho krajiny pôvodu, nakoľko mu verejná moc v krajine pôvodu odoprela poskytnúť pomoc, keď o ňu žiadal. Podľa informácií o krajine pôvodu žalobcu, nachádzajúcich sa v administratívnom spise, sa v C. vyskytujú prípady násillnej trestnej činnosti a je veľmi pravdepodobné, že sa teroristi pokúsia uskutočniť útoky v C.. C. zákony zaručujú slobodu pohybu a možnosť zmeniť

miesto zamestnania alebo vzdelania, ale v praxi tieto práva obmedzujú zlé hospodárske podmienky a korupcia. Je rozšírené úplatkárstvo, rodinkárstvo a nekalé praktiky vo vzdelávacom sektore. Podľa doložených správ súdy porušili postupy spravodlivého súdneho konania, a to aj tým, že použili rovnaké policajné záznamy pre viacerých obžalovaných a obmedzili prístup obžalovaných k advokátom. Hoci majú jednotlivci prístup k občianskoprávnym súdom v prípade žalôb týkajúcich sa porušovania ľudských práv a podali žaloby, mimovládne organizácie uviedli, že takéto žaloby boli často neúspešné z dôvodu nedostatočnej nezávislosti súdov alebo nedostatočnej nestrannosti, vyplývajúcej z mimosúdneho vplyvu a korupcie. Politické záujmy a vplyv bránia C. orgánom skutočne zmeniť svoje úsilie v boji proti organizovanému zločinu. Napriek niektorým významným krokom zo strany C. vlády je v záležitostiach týkajúcich sa kráľovských záujmov badateľný nedostatok transparentnosti a zodpovednosť orgánov činných v trestnom konaní a vojenského personálu je minimálna. Z verejne dostupných zdrojov ďalej vyplýva, že je v C. prítomných niekoľko zločineckých sietí, ktoré sú zapojené do rôznych aktivít ako je obchodovanie s drogami alebo obchodovanie s ľuďmi. Častá je korupcia úradníkov, falšovanie či kybernetické zločiny. Tiež sa predpokladá, že zločinecké skupiny majú väzby s najvyššími politickými a administratívnymi kruhmi v C. a korupcia, predovšetkým na nízkej úrovni štátneho aparátu, je naďalej veľkým problémom, pričom príslušníci orgánov činných v trestnom konaní sú niekedy s týmito skupinami prepojení. V krajine prevláda kultúra rodinkárstva a známostí, ktoré sú veľmi dôležité pre prosperitu nelegálneho obchodu s tovarom a drogami. Príjmy z obchodovania s drogami a ľuďmi vedú ku korupcii na všetkých štátnych úrovniach, čo sťažuje rozklad týchto sietí. Na národnej úrovni má síce C. prijaté právne predpisy proti organizovanej trestnej činnosti, ale účinné vykonávanie týchto zákonov zostáva výzvou. Z informácií o krajine pôvodu súhrnne vyplýva, že C. je krajinou s vysokou mierou korupcie a nezávislosť a práca súdov a polície je aj z tohto dôvodu nedostatočná. Napriek tomu, že sa žiadateľ v krajine svojho pôvodu snažil viackrát domôcť ochrany, táto mu nebola poskytnutá a pre obavy o svoj život musel domovskú krajinu opustiť. Žalobca v konaní poukázal na svoje opodstatnené obavy z prenasledovania a na obavy o svoj život v krajine pôvodu, pričom tieto sú odôvodnené a založené na faktoch a dôkazoch, ktoré žalobca predložil. Žalobca opakovane pre obavy o svoj život kontaktoval políciu, ale táto mu neposkytla ochranu. Z vyššie uvedených správ o krajine pôvodu vyplýva skutočnosť, že C. štátny aparát je skorumpovaný a mafia zastáva dôležitú úlohu. Osoby, ktoré prenasledujú žalobcu a vyhrážajú sa mu smrťou boli zadržané a odsúdené z iniciatívy žalobcu, avšak po ich prepustení na slobodu má žalobca obavy o svoj život, nakoľko mu orgány činné v trestnom konaní recipročne neposkytujú pomoc.

7. Žalobca ďalej poukázal na to, že podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1SžA/17/2008 z 19.08.2008 sú problémy so súkromnými osobami dôvodom na udelenie azylu v prípade, ak štátne orgány nedávajú občanom dostatočné možnosti a záruky na ochranu ich práv. V zmysle informácií o krajine pôvodu je zrejmé, že sú štátne orgány v domovskej krajine žalobcu skorumpované a podieľajú sa tak na činnosti mafie. Niektorí jej členovia síce boli zatknutí a odsúdení, avšak v súčasnosti sú už na slobode a schopní ohroziť život žalobcu, nakoľko polícia v tejto veci nekoná, napriek tomu, že ju žalobca o pomoc požiadal, o čom predložil aj dôkazy. Naopak, informácie o krajine pôvodu žalobcu nepreukazujú, že by boli štátne orgány schopné žalobcovi poskytnúť dostatočnú ochranu. Táto skutočnosť teda zakladá možnosť udelenia azylu na území Slovenskej republiky žalobcovi. Situácia v C. je taká, že majú zločinecké skupiny väzby s najvyššími politickými a administratívnymi kruhmi a veľkým problémom je korupcia. Žalobca sa snažil domôcť ochrany svojej osoby v domovskej krajine, avšak neúspešne. Žalobca je presvedčený, že spadá pod pojem určitej sociálnej skupiny, a to skupiny osôb, ktorá má v C. problémy s organizovanými skupinami, pričom sa nemôžu domôcť ochrany zo strany štátnych orgánov. Z tohto dôvodu považoval žalobca za nesprávny záver žalovaného o tom, že dôvody, pre ktoré žiadal o poskytnutie medzinárodnej ochrany, nie sú azylovo relevantné. Žalobca sa podieľal na zadržaní členov organizovanej skupiny, pričom títo vedia, kto dal polícii ich mená a dôkazy. V domovskej krajine žalobcu je situácia taká, že je bežné, že mafia zabije ľudí, ktorí ju oznámili polícii. Podľa informácií o krajine pôvodu žalobcu nie je vylúčené, že z dôvodu nekonania štátnych orgánov môže byť po návrate do C. vystavený mučeniu alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu. Žalobca mal v domovskej krajine zázemie a bol aj finančne dostatočne zabezpečený, o čom predložil žalovanému do konania dôkazy. Svoju domovskú krajinu by teda ako úspešný podnikateľ neopustil, pokiaľ by pre neho existovalo iné východisko. Žalobca opustil svoju domovskú krajinu pre obavy o svoj život, ktoré stále pretrvávajú. V prípade jeho návratu do krajiny pôvodu nie je vylúčené, že dôjde k ohrozeniu jeho života. C. totiž nemožno hodnotiť ako bezpečnú a demokratickú krajinu, v ktorej nedochádza k potláčaniu ľudských práv a slobôd, a v ktorej neexistuje riziko ohrozenia života alebo zdravia.

III. Vyjadrenie žalovaného

8. Vo vyjadrení doručenom súdu dňa 06.03.2024, označil žalovaný napadnuté rozhodnutie za vecne správne a zákonné a navrhol, aby súd žalobu zamietol. Uviedol, že žalobca nepreukázal, že by mu štát odoprel svoju ochranu. Pre udelenie azylu je ďalšou nevyhnutnou skutočnosťou, ktorá musí byť súčasne preukázaná to, že ochrana pred prenasledovaním sa neposkytla z dôvodu uvedeného v § 8 písm. a) zákona o azyle, t. j. z dôvodu rasy, národnosti, náboženstva, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Túto skutočnosť však žalobca ani len netvrdil, a teda nie je preukázaná, nakoľko z výpovede a ani z obsahu spisu nevyplýva, že by štátne orgány konali/opomenuli konať z dôvodov v zmysle § 8 písm. a) zákona o azyle. Z výpovede žalobcu je naopak zrejmé, že v jeho prípade sa jednalo o problémy so súkromnými osobami, pričom na prenasledovanie zo strany štátnych orgánov sa neodvolával. Listinné dôkazy, ktoré žalobca predložil, nedokumentujú skutočnosť, že mu bola zo strany štátu odopretá pomoc a už vôbec nie to, že štát mu ju z azylovo relevantných dôvodov odmietol poskytnúť. V prvých dvoch dokumentoch ani nežiada štát o poskytnutie ochrany, ale upozorňuje na porušenie zákona, čo sa v nadväznosti na ďalší materiál, ktorý predložil do konania aj riešilo trestnými stíhaniami a odsúdeniami páchatel'ov. Tieto listy sú všetky neaktuálne, posielal ich pred 6-14 rokmi. Po poslednom ešte takmer 6 rokov žil v krajine pôvodu a ako sám uviedol, reálne mu nikto nič neurobil. Nikto neublížil ani jeho rodine, ani jeho blízkym. Žalovaný preto v rozhodnutí z opodstatnených dôvodov konštatoval, že objektívny prvok strachu u žalobcu nebol zistený. V súvislosti s tvrdením žalobcu, že spadá pod pojem určitej sociálnej skupiny, a to skupiny osôb, ktorá má v C. problémy s organizovanými skupinami, pričom sa nemôžu domôcť ochrany zo strany štátnych orgánov, žalovaný poukázal na interpretáciu, ktorú publikoval Najvyšší správny súd SR v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej Republiky v azylových veciach 1/2023 ročník: II., ako aj na viaceré rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu SR napr. sp. zn. 1Sža/38/2009 zo dňa 3.11.2009 alebo sp. zn. 1Sža/3/2009 zo dňa 3.11.2009. Ďalej žalovaný uviedol, že sociálna skupina je charakterizovaná spoločným znakom, ktorý je u všetkých členov tejto skupiny objektívne prítomný - či už sa jedná o sexuálnu orientáciu alebo jazyk, ktorým členovia skupiny na území určitého štátu hovoria, a pod., ktorý danú sociálnu skupinu spája a ktorý musí byť odlišný od samotného rizika prenasledovania, pretože prenasledovanie samo osebe nie je definičným prvkom sociálnej skupiny. Určitú sociálnu skupinu nemôže definovať len a iba prenasledovanie jej členov alebo spoločná obava z prenasledovania, pretože prenasledovanie (či odôvodnená obava, že k nemu dôjde) je samostatným kritériom, ktoré musí byť pre udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle tiež splnené. K informáciám o krajine pôvodu uvedeným v žalobe žalovaný uviedol, že k poslednému bombovému útoku v C. došlo v apríli 2011 a C. úrady stále prijímajú protiteroristické opatrenia a likvidujú teroristické bunky. Aktuálne sú zaznamenávané občasné prípady násilnej trestnej činnosti a drobná kriminalita. V Maroku neprebíha vnútroštátny alebo medzinárodný konflikt, a preto posúdenie otázky neselektívneho násillia ako následku teroristických útokov v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle nemá svoje opodstatnenie. C. vnútroštátny systém je dostatočne funkčný na to, aby zaistil individuálnu bezpečnosť svojich obyvateľ'ov. Žalobca sa presťahoval a vybavil si podnikanie na inom mieste, pričom hospodárske podmienky a problémy s korupciou, ktoré sú prítomné v krajine jeho pôvodu, ho v jeho práve zmeniť miesto pobytu nelimitovalo. Z dôkazných prostriedkov, ako sú najmä výpoveď žalobcu, dokumenty, ktoré predložil, objektívne informácie o krajine pôvodu, žalovaný vyhodnotil, že problémy, pre ktoré opustil svoju krajinu pôvodu, sú súkromnej povahy.

IV. Ďalšie vyjadrenia účastníkov konania

9. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 02.04.2024 uviedol, že C. štátne orgány nie sú schopné poskytnúť žalobcovi dostatočnú ochranu jeho práv, pričom pod ochranou mal na mysli ochranu jeho života a nie možnosť vymožitelnosti dlhých pohľadávok. Žalobca má za to, že v prípade jeho návratu do domovskej krajiny bude vystavený riziku pomsty zo strany osôb, ktoré boli zadržané na základe jeho iniciatívy a skorumpované C. štátne orgány, ktoré spolupracujú so zločineckými skupinami, jeho život a zdravie neochránia. Žalovaný podľa žalobcu nepreukázal účinnosť vnútroštátnej ochrany pred prenasledovaním zo strany mafie, ktorá by mala byť žalobcovi ako občanovi C. poskytnutá. Významnú úlohu v tomto smere zohráva práve výpoveď žalobcu o tom, že s prihliadnutím na pomery spolupráce štátu a mafie nevie C. poskytnúť žalobcovi primeranú ochranu. Žalobca poukázal na rozsudky NS SR sp. zn. 1Sža/10/2013 zo dňa 09.04.2013, sp. zn. 1Sža/17/2014 zo dňa 29.07.2014, sp. zn. 1Sža/10/2015 zo dňa 21.04.2015, sp. zn. 1Sža/48/2014 zo dňa 13.01.2015, sp. zn. 10Sža/14/2016 zo dňa 27.07.2016. V zmysle uvedenej judikatúry žalobca má za to, že v konaní preukázal nielen svojou dôveryhodnou výpoveďou, ale aj predloženými dôkazmi, svoje opodstatnené obavy z prenasledovania v domovskej krajine, pričom jeho návrat do krajiny pôvodu môže mať pre neho závažné dôsledky spočívajúce v ohrození jeho života.

Žalobca mal za to, že žalovaný nevyvrátil žalobcove tvrdenia o prenasledovaní v domovskej krajine a o neexistencii účinnej ochrany zo strany C. štátnych orgánov.

10. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 19.04.2024 uviedol, že žalovaný vzal na zreteľ všetky informácie založené v spise, ako aj dôkazné listiny, ktoré predložil sám žalobca a po komplexnom vyhodnotení žalovaný nespochybnil, že žalobca odišiel z krajiny pôvodu z dôvodu obavy o svoju bezpečnosť pred členmi organizovanej skupiny. Avšak nebol zistený objektívny prvok strachu, ktorý je kľúčový pre udelenie azylu v zmysle zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“). Z dôkazných prostriedkov, ktoré žalobca doložil je evidentné, že jeho obava o bezpečnosť sa týkala súkromných osôb. Z výpovede žalobcu, a ani z dostupných materiálov nie je zrejmé žiadna súvislosť s prenasledovaním v zmysle § 8 zákona o azyle. V konaní tiež nebolo preukázané, že v prípade obchodných sporov so spoločníkmi sa nemohol domáhať ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi v krajine pôvodu. Tvrdenie žalobcu, že „v C. je bežnou praxou, že sú príslušníci orgánov činných v trestnom konaní s organizovanými skupinami prepojení, a že dôkazom môže byť aj fakt, že niekoľkoročné pôsobenie mafie, vrátane možnosti jej vstupu na územie s falšovanými dokladmi, bolo tolerované a až žalobcovým konaním došlo k zatknutiu týchto osôb“ považoval žalovaný za vágne a nekorektné zo strany žalobcu. Ide podľa neho o nepodloženú fabuláciu, nakoľko žalobcove podania na súdy, políciu alebo iné štátne orgány boli prešetrené a niektoré osoby, po ktorých pátral Interpol boli z krajiny aj vyhostené. Poukázal na článok uverejnený v denníku As Sabah z 25.10.2023, ktorý informuje o tom, že polícia zatkla členov siete, medzi ktorými sú právnici, súdny zástupca, poslanec a pod. Obvinení sú zo založenia zločineckej siete, falšovania úradných dokumentov, úplatkov a iných trestných činov, pričom poukazuje na vyšetrovanie, ktoré je vedené od roku 2009, kedy dostal generálny prokurátor list, ktorý odhaľoval falšovanie dokumentov a korupciu. Uvedené informácie len potvrdzujú účinnosť boja C. štátnych orgánov s organizovanou trestnou činnosťou a korupciou. Žalovaný nespochybňuje, že takéto trestné činy sú prítomné v krajine pôvodu žalobcu, upriamil však pozornosť súdu na skutočnosť, že uvedené sa uskutočňuje aj v iných vyspelých demokratických krajinách, nie len v C.. Žalovaný však dôkladne preukázal, že C. vnútroštátny systém je dostatočne funkčný na to, aby zaistil individuálnu bezpečnosť svojich obyvateľov a v zmysle vyššie uvedeného považuje žalobcovu hypotézu za chybnú a nepodloženú faktami.

V. Konanie na správnom súde

11. Podľa ustanovenia § 206 ods. 3 zák. č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) „Správny súd posudzuje správnu žalobu neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný žalobnými bodmi.“

12. Podľa ustanovenia § 206 ods. 4 SSP „Pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia.“

13. Podľa ustanovenia § 206 ods. 3 SSP „Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.“

14. Podľa § 219 SSP „Ak správny súd po preskúmaní zistí, že správna žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.“

15. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“ alebo „súd“) ako vecne a miestne príslušný (§ 10 a § 13 ods. 3 SSP) po preskúmaní administratívneho spisu, napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť (§ 219 SSP). Správny súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania (§ 107 ods. 2 SSP), keďže ani jeden z účastníkov nežiadal, aby súd vo veci nariadil pojednávanie s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli správneho súdu a na internetovej stránke správneho súdu v lehote viac ako 5 dní pred jeho vyhlásením a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 31.05.2024 (§ 137 ods. 4 SSP).

VI. Aplikovaná právna úprava

16. Podľa ustanovenia § 2 písm. a/ zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) „Na účely tohto zákona sa rozumie azylom ochrana cudzinca pred prenasledovaním z dôvodov uvedených v medzinárodnej zmluve alebo v osobitnom predpise.“

17. Podľa ustanovenia § 2 písm. d/ zákona o azyle „Na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v

1. použitím fyzického alebo psychického násillia, vrátane sexuálneho násillia,
2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom,
3. odmietnutím súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu,
4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste,
5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2,
6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.“

18. Podľa ustanovenia § 2 písm. f/ zákona o azyle „Na účely tohto zákona sa rozumie vážnym bezprávím

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo
3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.“

19. Podľa ustanovenia § 2 písm. l/ zákona o azyle „Na účely tohto zákona sa rozumie bezpečnou krajinou pôvodu stabilný právny štát s demokratickým zriadením, ktorého je cudzinec štátnym občanom, alebo ak ide o osobu bez štátnej príslušnosti, štát jej posledného bydliska,

1. v ktorom štátna moc ochraňuje ľudské práva a základné slobody a zabezpečuje ich dodržiavanie,
2. ktorý jeho občania alebo osoby bez štátnej príslušnosti s bydliskom v tomto štáte vo všeobecnosti neopúšťajú z dôvodov uvedených v § 8 alebo § 13a,
3. ktorý ratifikoval a dodržiava medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách a
4. ktorý umožňuje činnosť právnických osôb dohliadajúcich na dodržiavanie ľudských práv v krajine.“

20. Podľa ustanovenia § 8 zákona o azyle „Ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a/ má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b/ je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.“

21. Podľa ustanovenia § 13a zákona o azyle „Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.“

22. Podľa ustanovenia § 13c zákona o azyle „Ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.“

23. Podľa ustanovenia § 19a ods. 4 písm. e) zákona o azyle „Ministerstvo pri posudzovaní dôvodov prenasledovania vychádza z toho, že skupina tvorí určitú sociálnu skupinu najmä vtedy, ak príslušníci skupiny zdieľajú vrodené charakteristické črty alebo spoločný pôvod, ktoré nemožno zmeniť, alebo zdieľajú charakteristiku alebo presvedčenie, ktoré sú tak závažné pre ich identitu alebo svedomie, že daná osoba by nemala byť nútená, aby sa ich zriekla a okolitou spoločnosťou je vnímaná ako odlišná; v závislosti od okolností v krajine pôvodu, určitá sociálna skupina môže predstavovať skupinu založenú na spoločnej charakteristickej črte sexuálnej orientácie, pričom túto orientáciu nemožno chápať tak, že zahŕňa činy považované za trestné podľa osobitného predpisu.“

VII. Právne posúdenie vecí správnym súdom

24. V správnej žalobe žalobca žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutie v rozsahu výroku 1. a 2. a vec žalovanému vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom namietal nesprávne právne posúdenie veci, ktoré podľa žalobcu spočíva v tom, že žalovaný považuje C. za bezpečnú krajinu pôvodu, neprípúšťa, že v prípade žalobcu existujú aj objektívne prvky definície prenasledovania a zároveň vidí možnosť, aby sa žalobca domáhal v domovskej krajine svojich práv prostredníctvom orgánov verejnej moci (polície, súdov). Žalobca je presvedčený, že žalovaný nesprávne posúdil existenciu rizík spojených s návratom žalobcu do jeho domovskej krajiny, pričom žalobca tvrdí, že mu verejná moc v krajine pôvodu odoprela poskytnúť pomoc, keď o ňu žiadal.

25. Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp zn. 1Sža/45/2011 zo dňa 27.09.2011).

26. Ustanovenie § 2 písm. d/ zákona o azyle definuje pojem „prenasledovanie“ a zároveň demonštratívne vymedzuje konkrétne spôsoby, ktorými môže k prenasledovaniu jednotlivca dochádzať. Uvedené zákonné ustanovenie však nie je možné na prípad žalobcu aplikovať bez predchádzajúceho splnenia základného predpokladu udelenia azylu, a tou je existencia opodstatnených obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine (§ 8 zákona o azyle). Pre udelenie azylu musia byť podmienky podľa ustanovenia § 8 zákona o azyle splnené kumulatívne. V ustanovení § 8 zákona o azyle ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky). Správny súd sa preto zaoberal otázkou, ako správny orgán posúdil skutočnosti uvedené žalobcom v priebehu administratívneho konania, ktoré by mohli naznačovať, že ide o azylovo relevantné skutočnosti. V tejto súvislosti správny súd uvádza, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má žalovaný len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by žalovanému vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žalobcom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

27. Z administratívneho spisu vyplýva, že žalovaný vykonal v administratívnom konaní dokazovanie pohovorom so žalobcom ako žiadateľom o udelenie azylu dňa 19.10.2023 (dotazník žiadateľa o udelenie azylu na č. I. 90 - 98 administratívneho spisu) a obsahom listín o krajine pôvodu žalobcu (Polytematická správa o krajine C. Migračného úradu Ministerstva vnútra SR, odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce č. p. : MU-ODZS-2023/000435-002 zo dňa 10.05.2023; internetové stránky, obsahujúce informácie o bezpečnosti krajiny pôvodu žalobcu - č. I. 192 administratívneho spisu; listiny predložené žalobcom a jeho právnym zástupcom a ich pracovný preklad). Žalobca bol vždy vypočutý za prítomnosti tlmočníka, proti tlmočeniu nenamietal a tvrdil, že tlmočníkovi rozumie. Žalobca v rámci pohovoru verbalizoval obavy o svoj život v C., pretože v minulosti sa podieľal na odhalení skupiny, ktorá obchodovala s drogami, a v tomto smere spolupracoval s políciou, prokuratúrou a tajnou službou v C. a v Líbyi. Osoby, ktoré boli v súvislosti s drogovou činnosťou odsúdené, sa mali po prepustení žalobcovi a jeho rodine vyhrážať zabitím. Tieto hrozby podľa tvrdenia žalobcu neboli voči nemu a jeho rodine uskutočnené. Žalobca v tejto súvislosti podal na políciu trestné oznámenie a apeloval na orgány činné v trestnom konaní, aby mu poskytli ochranu, pričom k oznámeniu pripojil aj výhražné správy, ktoré mu boli zaslané a poslal aj dva listy Generálnemu riaditeľovi národnej bezpečnosti v C. (v roku 2013 a 2017). Žalobca tvrdí, že štátne orgány C., na ktoré sa obrátil, mu neposkytli ochranu, a preto v čase, keď mal byť z výkonu trestu odňatia slobody prepustený šéf skupiny, odsúdený za obchodovanie s drogami, z obavy o svoj život opustil v máji 2023 C.. Žalobca tiež uviedol, že v krajine pôvodu nikdy nebol trestne stíhaný, nie je proti nemu vedené žiadne trestné konanie a nevyvíjal žiadne politické aktivity.

28. Žalobca v žalobe uvádza, že vo vzťahu k splneniu podmienok podľa ustanovenia § 8 zákona o azyle spadá pod pojem určitej sociálnej skupiny, a to „skupiny osôb, ktorá má v C. problémy s organizovanými skupinami, pričom sa nemôže domôcť ochrany zo strany štátnych orgánov.“

29. Pojem „určitá sociálna skupina“ ako jedna z právne relevantných príčin odôvodneného strachu z prenasledovania podľa § 8 písm. a) zákona o azyle je náročnejšie identifikovateľná a rozpoznateľná ako ostatné dôvody uvedené v tomto zákonnom ustanovení. Spôsob, akým má správny orgán pristupovať k posúdeniu dôvodov prenasledovania z hľadiska príslušnosti žiadateľa o azyl k určitej sociálnej skupine, je uvedený v ustanovení § 19a ods. 4 písm. e) zákona o azyle. Správny súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že spadá pod pojem „určitej sociálnej skupiny“ charakterizovanej tým, že ide o osoby, ktoré majú v C. problém s organizovanými skupinami, pričom sa nemôžu domôcť ochrany zo strany štátnych orgánov. V ustanovení § 19a ods. 4 písm. e) zákona o azyle sú demonštratívne uvedené dva základné interpretačné prístupy k pojmu „určitá sociálna skupina“, a to (i) prístup chránenej charakteristiky, založený na existencii spoločnej vrodenej charakteristickej črty alebo pôvodu, ktoré nemožno zmeniť alebo na zdieľaní charakteristiky alebo presvedčenia, ktoré sú tak závažné pre identitu alebo svedomie členov skupiny, že daná osoba by nemala byť nútená, aby sa ich zriekla (prístup chránenej charakteristiky) a (ii) prístup spočívajúci vo vnímaní skupiny okolitou spoločnosťou ako odlišnej (prístup sociálnej percepcie). Ustanovenie § 19a ods. 4 písm. e) zákona o azyle je formulované spôsobom, ktorý je možné vykladať tak, že je potrebné, aby boli splnené obe kritériá súčasne (teda aby bola skupina definovaná ako na základe tzv. chránenej či vrodenej charakteristiky, tak aj na základe sociálnej percepcie).

30. Podľa názoru správneho súdu v prípade žalobcu nie je splnené ani jedno z uvedených kritérií pre posúdenie statusu žalobcu ako člena určitej sociálnej skupiny podľa § 8 písm. a) zákona o azyle. Kritérium chránenej charakteristiky spočívajúce v existencii zdieľaných vrodených charakteristických črt

alebo spoločného pôvodu, ktoré nemožno zmeniť, nie je naplnené, keďže žalobca netvrdí, že má obavy z prenasledovanie pre príslušnosť k určitej skupine, ktorá by bola charakterizovaná nezmeniteľným či vrozeným spôsobom (napr. pohlavie, etnická príslušnosť, povolanie, stav), ako ani skupiny, ktorej členovia zdieľajú charakteristiky alebo presvedčenia, ktoré sú tak závažné pre ich identitu alebo svedomie, že by nemali byť nútení, aby sa ich zriekli.

31. Hoci nie je naplnené kritérium chránenej charakteristiky, súd tiež skúmal, či žalobcu nie je možné považovať za člena sociálnej skupiny, ktorú je možné charakterizovať ako skupinu, ktorá je v spoločnosti vnímaná ako rozpoznateľná a odlišná. Jedným z princípov uznávaných aj medzinárodnými súdmi je skutočnosť, že určitú sociálnu skupinu nemôže definovať iba prenasledovanie jej členov alebo spoločná obava z prenasledovania. Perzekučné konanie namierené proti určitej skupine však môže byť relevantným faktorom pri stanovovaní viditeľnosti skupiny v určitej spoločnosti (UNHCR: Odporúčanie v oblasti poskytovania medzinárodnej ochrany: „Príslušnosť k určitej sociálnej skupine“ v kontextu článku 1A, ods. 2 Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 a/alebo jeho Protokolu z roku 1967, 7. mája 2002, HCR/GIP/02/02, bod 14). Podľa názoru správneho súdu dôvodom pre zaradenie určitého okruhu osôb pod pojem „sociálna skupina“ nemôže byť taký zjednocujúci znak ako je príslušnosť k iným osobám, ktoré na základe spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní čelia vyhrážkam zo strany trestne stíhaných resp. odsúdených osôb. Takto vymedzený spoločenský útvar nie je natoľko určitelný, aby bol ostatnými členmi spoločnosti vnímaný ako jasne odlišiteľný či rozpoznateľný vo vzťahu k zvyšku spoločnosti, a to ani v prípade, ak je prihliadnuté na aktuálny spoločenský kontext posudzovanej krajiny pôvodu.

32. V prípade osôb, ktoré podľa tvrdenia žalobcu v C. čelia problémom s organizovanými zločineckými skupinami, sa preto nedá hovoriť bez ďalšieho ako o sociálnej skupine podľa ustanovenia § 8 písm. a) zákona o azyle, a to pre absenciu charakteristík uvedených vyššie. Aj Najvyšší súd zaujal stanovisko k negatívnemu vymedzeniu tohto pojmu v porovnateľnom prípade, ako je predmetná vec, a to v rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1SŽa/38/2009 zo dňa 03.11.2009, v ktorom konštatoval, že o príslušnosť k určitej sociálnej skupine nejde ani v prípade žiadateľa o azyl, ktorý tvrdil, že patrí k sociálnej skupine obyvateľov, ktorí vykonávajú podnikateľskú činnosť v súlade s právnym poriadkom svojho štátu a vydiera ich mafia, resp. polícia a musia jej platiť za ochranu.

33. Správny súd s ohľadom na skutočnosti zistené v administratívnom konaní, vychádzajúc zo zákonného vymedzenia pojmu „určitá sociálna skupina“ dospel k záveru, že žalobca v správnom konaní ani v žalobe neuviedol žiadnu okolnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že má odôvodnené obavy z prenasledovania z dôvodu, že patrí k určitej sociálnej skupine podľa ustanovenia § 8 písm. a) zákona o azyle. Z dokazovania vykonaného v administratívnom konaní možno usudzovať, že primárnym dôvodom pre vyhrážky vo vzťahu k žalobcovi nie je jeho príslušnosť k určitej sociálnej skupine, ale odvetá za spoluprácu žalobcu so štátnymi orgánmi v rámci trestného konania proti členom skupiny organizovaného zločinu.

34. V prípade žalobcu sa preto nepotvrdil dôvod príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ale ani iný zákonný dôvod prenasledovania podľa ustanovenia § 8 písm. a) zákona o azyle. Na základe uvedených skutočností správny súd dospel k záveru, že žalovaný nepochybil, keď v žalobcom uvedených dôvodoch obáv z prenasledovania neidentifikoval žiaden azylovo relevantný dôvod podľa ustanovenia § 8 písm. a) zákona o azyle, a preto žalobcovi azyl neudelil.

35. Hoci je z vyššie uvedených dôvodov bezpredmetné, aby sa správny súd zaoberal otázkou, či žalobcom tvrdené vyhrážky súkromných osôb žalobcovi a neposkytnutie potrebnej ochrany zo strany štátnych orgánov C. spĺňajú charakteristiku prenasledovania podľa § 8 v spojení s § 2 písm. d) zákona o azyle, správny súd pre úplnosť v tomto smere poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1SŽa/45/2011 zo dňa 13.09.2011, v ktorom najvyšší súd uviedol: „Za prenasledovanie alebo odôvodnený strach z neho, ako dôvod pre poskytnutie medzinárodnej ochrany je totiž možné považovať len takú situáciu, keby zo strany štátnych orgánov štátnej moci dochádzalo k systematickému odmietaniu poskytnutia ochrany jednotlivcom pred vyhrážkami či činmi súkromných osôb. Prenasledovanie v zmysle ustanovenia § 8 zákona o azyle by v takomto prípade bol iba stav, kedy by ohrozovanie života či slobody bolo pričítateľné štátnej moci, ktorá bola jeho pôvodcom či jej podporovateľom, resp. by takýto stav tolerovala, prípadne by nebola schopná proti nemu zakročiť.“ Správny súd sa stotožnil s odôvodnením žalovaného, že zo správ o krajine pôvodu založených v administratívnom spise nevyplýva, že by štátne orgány C. boli pri vyšetrovaní protiprávnej činnosti pasívne, naopak, aj samotný žalobca uviedol, že na základe jeho oznámenia o trestnej činnosti jeho spoločníkov v obchodnej spoločnosti orgány činné v trestnom konaní v C. konali a došlo k odsúdeniu páchatel'ov. Z listinných dôkazov, ktoré si žalovaný v administratívnom konaní obstaral, ako aj zo listinných dôkazov predložených v administratívnom konaní žalobcom vyplýva, že politický systém v krajine pôvodu žalobcu dáva jednotlivcom možnosť

domáhať sa ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi a zároveň nebolo preukázané, že by verejná moc v krajine pôvodu ako celok odopierala jednotlivcom poskytnutie ochrany v prípade ohrozenia ich života, zdravia alebo majetku. Pokiaľ žalobca uvádza, že situácia v C. je taká, že zločinecké skupiny majú väzby na najvyššie politické a administratívne kruhy a problémom je korupcia, v prípade žalobcu orgány činné v trestnom konaní boli na základe ním podaného trestného oznámenia o drogovej trestnej činnosti primerane aktívne a výsledkom ich činnosti na základe oznámenia žalobcu bolo odsúdenie členov organizovanej (zločineckej) skupiny. Žalobca tiež uvádza, že príslušné štátne orgány nekonali na základe jeho oznámenia o vyhrážkach. Správny súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že podľa vyjadrenia žalobcu k vyhrážkam malo dôjsť pred dlhším časovým obdobím (žalobca uvádza, že listy Generálnemu riaditeľovi národnej bezpečnosti v C. poslal ešte v rokoch 2013 a 2017), k uskutočneniu vyhrážok nedošlo a krajinu opustil len na základe obavy z prepustenia šéfa organizovanej skupiny z výkonu trestu odňatia slobody, pričom nešpecifikoval konkrétne konanie, z ktorého by mali bezprostredne pred opustením krajiny pôvodu vyplývať jeho obavy o život. Správny súd preto dospel k záveru, že nebolo preukázané, že by štátne orgány C. boli na základe oznámenia protiprávnej činnosti pasívne či neschopné zakročiť voči súkromným pôvodcom konania, ktoré by mohlo byť považované za prenasledovanie a zároveň nebolo preukázané, že by voči žalobcovi dochádzalo k takému závažnému alebo opakovanému konaniu spôsobujúcemu vážne porušovanie základných ľudských práv, ktoré by bolo pričítateľné štátnej moci resp. že by štátna moc takýto stav tolerovala prípadne nebola schopná voči nemu zakročiť.

36. Za správny a zákonný považoval správny súd aj záver žalovaného o neexistencii predpokladov pre poskytnutie doplnkovej ochrany žalobcu na území Slovenskej republiky, pretože dôvody uvedené žalobcom nemožno považovať za také, pre ktoré by bol žalobca v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený skutočnej hrozbe vážneho bezprávia podľa ustanovenia § 2 písm. f) zákona o azyle. Podľa ustanovenia § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak. Pod pojmom „reálna hrozba“ je potrebné rozumieť situáciu, za ktorej vo významnom percente prípadov v obdobných situáciách dochádza v krajine pôvodu k nežiadúcemu následku, a preto má žalobca opodstatnené dôvody sa domnievať, že takýto následok môže s významnou pravdepodobnosťou postihnúť aj jeho.

37. Doplnková ochrana spravidla chráni civilistov, ktorí utekajú pred všeobecným násilím spojeným s vojnovým konfliktom. Taktiež však môže byť poskytnutá tým, ktorí sa obávajú popravy, mučenia alebo iného neľudského zaobchádzania v krajine pôvodu a nepreukázali dôvod, vyžadujúci sa pre udelenie azylu. Vážne bezprávie je podobné ako prenasledovanie, ide tiež o vážne alebo opakované porušenie ľudských práv. Doplnková ochrana chráni výlučne pred hrozbou bezprávia vo forme trestu smrti alebo popravy, vo forme mučenia, krutého, neľudského či ponižujúceho zaobchádzania, alebo trestu. Osobitne chráni pred reálnou hrozbou vážneho a individuálneho ohrozenia života nerozlišujúcim násilím, spôsobeným ozbrojeným konfliktom. Pôvodcom vážneho bezprávia môže byť štát a jeho štátne orgány. Ak sa však bezprávia dopúšťajú neštátne subjekty, v prvom rade sa občan má so žiadosťou o ochranu obrátiť na štátne orgány krajiny (armádu, políciu, súdy). Doplnková ochrana prichádza do úvahy iba vtedy, ak sa preukáže, že štátne orgány nie sú schopné alebo ochotné pred vážnym bezpráviom chrániť, a že ani presťahovanie sa do inej bezpečnej časti krajiny pôvodu nemôže zabezpečiť účinnú ochranu pred bezpráviom.

38. Najvyšší správny súd SR v rozsudku, sp. zn. 2 Sak 18/2022 z 31. januára 2023, uviedol: „K právnomu posúdeniu doplnkovej ochrany považuje Najvyšší správny súd SR za potrebné uviesť, že na to, aby bola žiadateľovi priznaná doplnková ochrana, musia byť kumulatívne splnené všetky podmienky stanovené v § 13a zákona o azyle žiadateľ (1) nesmie spĺňať podmienky na udelenie azylu, (2) musí sa nachádzať mimo svojej krajiny pôvodu, (3) musí mať dôvodnú obavu, že je v skutočnom nebezpečenstve (reálna hrozba vážneho bezprávia). Ako však vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/72/2010 zo dňa 14. 9. 2010 „Zmyslom a účelom doplnkovej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale bolo by u nich (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce, požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase, než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelení či neudelení doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.“

39. Žalobca v žalobe v časti, ktorou napadol rozhodnutie vo výroku o neposkytnutí doplnkovej ochrany, uviedol, že podľa informácií o krajine pôvodu žalobcu nie je vylúčené, že z dôvodu nekonania štátnych

orgánov môže byť po návrate do C. vystavený mučeniu alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu. V administratívnom spise žalovaného sa nachádzajú dostatočné informácie o krajine pôvodu získané žalovaným z rôznych žalovaným citovaných zdrojov zamerané na bezpečnostnú situáciu v C., ako aj možnosť uloženia trestov za opustenie krajiny a podanie žiadosti o azyl v inom štáte (podľa C. práva uvedené konanie nie je považované za trestný čin). Žalobca uviedol obavu, že by mohol byť vystavený vážnemu bezpráviu zo strany neštátnych pôvodcov, tvrdiac, že štát mu nie je ochotný poskytnúť ochranu v prípade ohrozenia jeho života. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalovaný posudzoval aj mieru ochoty a schopnosti štátnych orgánov poskytnúť obyvateľom krajiny ochranu pred prípadným porušovaním ľudských práv aj zo strany organizovaných skupín, pričom v prípade žalobcu nebolo preukázané, že by štátne orgány C. v takýchto prípadoch ochranu odopreli a/alebo tolerovali ohrozenie života či bezpečnosti dotknutých osôb.

40. Reálna hrozba vážneho bezprávia v prípade žalobcu nebola preukázaná. Napriek tomu, že žalobca tvrdí, že jemu a jeho rodine boli opakovane za ostatných 12 rokov adresované vyhrážky zabitím zo strany neštátnych subjektov, k realizácii vyhrážok podľa neho vyhlásenia nikdy nedošlo. Žalobca dobrovoľne opustil krajinu pôvodu, a to bez preukázania bezprostrednej hrozby vážneho bezprávia zo strany neštátnych subjektov (osôb z prostredia organizovaného zločinu) a bez príslušníkov svojej rodine, ktorej podľa jeho tvrdenia mali byť tiež vyhrážky adresované. Hoci z predložených správ vyplýva, že situácia v C. vykazuje nedostatky v oblasti právneho štátu, korupcie a transparentnosti v oblasti verejnej správy, na druhej strane uvádzajú snahu štátu C. robiť kroky v boji proti organizovanému zločinu.

41. Žalovaný zhromaždil do spisu relevantné informácie o krajine pôvodu žalobcu, z ktorých vyplýva, že Rakúsko, Chorvátsko, Cyprus, Česko, Grécko, Taliansko, Malta, Holandsko a Slovinsko, považujú C. za bezpečnú a politicky stabilnú krajinu, s dobrou turistickou, bezpečnostnou a politickou infraštruktúrou, hoci aj s rizikom teroristických útokov, ktoré však môžu byť namierené najmä proti cudzím štátnym príslušníkom. Z uvedeného teda vyplýva, že krajina pôvodu žalobcu môže byť teoreticky v tomto smere menej bezpečnou pre občanov tzv. bezpečných krajín ako pre samotného žalobcu.

42. Záver žalovaného, že v prípade žalobcu neboli splnené podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany, je podľa názoru správneho súdu správny, pretože individuálne okolnosti žalobcu nenasvedčujú, t. j. nie sú vážne dôvody domnievať sa, že by v prípade návratu do krajiny pôvodu bol vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia podľa § 2 písm. f) zákona o azyle. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí neposkytnutie doplnkovej ochrany dostatočne zdôvodnil. Možno súhlasiť so záverom žalovaného, že žalobcovi nehrozí ani uloženie trestu smrti alebo jeho výkonu, ani mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest a ani vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

43. Pokiaľ ide o rozhodnutie žalovaného v časti, v ktorej neudelil žalobcovi azyl a neposkytol doplnkovú ochranu na účel zliúčenia rodiny, v tejto časti sa súd napadnutým rozhodnutím nezaoberal, pretože v tejto časti ho žalobca ani nežiadal preskúmať.

44. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že žalovaný dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie aj riadne odôvodnil, preto súd nezistil žiaden dôvod nezákonnosti napadnutého rozhodnutia. Správny súd teda dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, preto ju podľa § 219 SSP zamietol.

45. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 168 SSP a žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný v celom rozsahu, právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože žalovanému voči žalobcovi nevznikli také dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od neho spravodlivo požadovať. Ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo14/2018). Na konanie pred správnym súdom sa okrem zásady hospodárnosti podľa § 5 ods. 7 SSP primerane použijú aj princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok (§ 5 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia oprávnenému subjektu, a to na Správnom súde v Bratislave (§ 443 ods. 1 SSP).

Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

V konaní o kasačnej sťažnosti vo veciach azylu nemusí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 2 písm. b) SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa nemusia byť spísané advokátom.